

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADULUI

Redacția și Administrația
ARAD, STR. EMINESCU 18

APARE DUMINECA
Redactor: Pr. Ilarion V. Felea

ABONAMENTE:
Pentru 1 an 300 Lei; 6 luni 150 Lei

Știința și religia creștină

— „Mare este taina creștinătății: Dumnezeu s'a arătat în trup, s'a îndreptățit în Duh, a fost văzut de îngeri, a fost propovedit între neamuri, a fost crezut în lume, s'a înălțat întru mărire“ (I Tim. 3, 16).

Taina cea din veac ascunsă și de îngeri neștiută, religia mântuirii noastre s'a descoperit prin întruparea Fiului, după ce Dumnezeu grăise odinioară în multe rânduri și în multe chipuri părinților nostri prin proroci (Evrei, 1, 1-9).

— „Și Cuvântul trup, s'a făcut și s'a sălășluit între noi și am văzut mărirea lui, mărirea ca a unuia născut din Tatăl, plin de har și de adevăr“ (In 1, 14).

Iată ce sărbătorim noi la Crăciun: nașterea și arătarea *cu trup* a lui Dumnezeu, taina întrupării Sale și întemeierea religiei creștine.

Sufletul nostru este astăzi mai înălțat și înfățișarea mai sărbătorească, mai înseninată. Căci cel ce vine la noi de Sus, din cer, „deasupra tuturor este“ (In 3, 31). Este deasupra tuturor prin ființa sa, căci s'a născut din Tată fără de mamă mai înainte de veci — ca Dumnezeu, — și din mamă fără de tată, în veac, — la Vifleem — ca om; este deasupra tuturor prin istoria sa care nu seamănă cu a niciunui muritor, căci viața nimănui nu a fost profetită cu atâtea veacuri și cu atâtea amănunte înainte de naștere, cum a fost viața Lui mai presus de istorie; este deasupra tuturor prin învățătura sa evanghelică, prin viața sa sfântă, prin iubirea sa nemărginită, prin puterea sa dumnezeiască, prin moartea sa mântuitoare, prin învierea sa luminată, prin Biserica sa, care dintr'un grăunte de muștar (Mat. 13, 31-2) a crescut arbore mare, cu rădăcinile adânci și cu ramurile întinse, ocrotitoare și mântuitoare, până la marginile pământului (Fapte 1, 8).

Minunată este descoperirea lui, dumnezeiască e religia lui. El ne-a învățat *ce să credem* despre Dumnezeu, despre lume și viață, despre îngeri și oameni, despre bine și rău, despre trup și suflet, despre păcat și mântuire, despre Biserică și har, despre sf. taine, despre lumea viitoare și despre

viața veșnică, adică tot *taine mari* ale creștinătății, unele descoperite și învățate ca dogme ale adevărului, altele — cele șapte taine, — întemeiate de El ca lucrări și slujbe sfințitoare.

Pe lângă ce să credem, Mântuitorul Hristos ne-a mai arătat, prin evanghelia și prin exemplul vieții sale divine, *cum să trăim*, — în virtute — ca să fim creștini luminați și oameni fericiți, ca să ne salvăm sufletul și să moștenim împărăția lui Dumnezeu.

Toate acestea ne învață *religia* întemeiată de El, religia legăturii sfinte și iubitoare dintre Dumnezeu și om, dintre cer și pământ, religia dragostei lui Dumnezeu, religia inimii, religia crucii, a jertfei și a suferinței, a suspinelor și a lacrimilor binecuvântate, religia cultului de adorare, a strigătelor de cerere și a rugăciunilor de mulțumire, religia harului și adevărului, religia în care ne naștem, creștem și murim, religia în care ne botezăm, ne miruim, ne cununăm, ne cuminecăm și ne mântuim, *religia luptei* noastre cu Dumnezeu.

Patriarhul Iacob când s'a întors din Mesopotamia, aproape de Canaan, a avut să lupte o noapte întreagă cu un om misterios. În revărsatul zorilor omul acela a zis lui Iacob: „Dă-mi drumul, că se luminează de ziuă“. Dar Iacob a răspuns: „Nu-ți voi da drumul, până ce nu mă vei binecuvânta“. Și l-a binecuvântat. Atunci Iacob a pus acelui loc numele Peniel, fiindcă, zicea el: „Am văzut pe Dumnezeu față către față și am scăpat cu viață“ (Fac. 32, 25-31).

Tălmăcind întâmplarea aceasta biblică, un slujitor al Bisericii a scris: „Dacă ești om, în viața ta trebuie să te lupți cu Dumnezeu, precum s'a luptat Iacob. Ferice de tine, dacă Dumnezeu va câștiga lupta. Și vai, dacă vei învinge tu pe Dumnezeu și dacă vei rămânea singur pe câmpul de luptă. Deoarece în chipul acesta nu tu ai învins, ci moartea“ (N. Velimirovici).

Așa e logic și firesc, dar mai ales așa ne dictează rațiunea inimii, ca să avem o religie și după religie să ne trăim și îndreptăm viața.

Religia creștină au căutat-o înțelepții Atenei când se închinau *necunoscutului Dumnezeu* și mai ales *magii Răsăritului* când au venit în Ierusalim și au întrebat: „Unde este împăratul Iudeilor, cel ce s'a născut? Că am văzut steaua lui la Răsărit și am venit să ne închinăm lui“ (Mt. 2, 1-2).

Inchinarea și darurile magilor sunt semnele celui mai frumos omagiu pe care *știința* vremii de atunci l-a adus Mântuitorului.

Lângă peștera și leagănul din Vifleem sunt de față Ingerii — solii lui Dumnezeu, păstorii — solii poporului și magii, regii și solii științei, reprezentanții cei mai de frunte ai bătrânei înțelepciuni omenesti, pentru a se smeri și închina Fiului. În fața ieslei se închină: rațiunea, revelației; bogăția, sărăciei; slava, nevinovăției; știința, iubirii (Papini). Așa încât, deși cadrul nașterii este umil din cale afară, — un grajd, o iesle, un prunc, o mamă și un bătrân, — tabloul este neasemănat de măreț și unic, în toată simplitatea lui. Niciunul dintre împărații sau înțelepții lumii nu s'au mai învrednicit să primească încă din leagăn închinăciunea tuturor spiritelor, mari și mici, cum s'a învrednicit pruncul Iisus în grajdul din Vifleem.

Așa a fost la nașterea Domnului...

Cum se înfățișează astăzi raportul dintre știință și credință, dintre rațiune și revelație? Magii vremurilor noastre, împărații, învățații veacului al douăzecilea, se mai închină Mântuitorului, sau nu?... Mai vorbesc ei despre lumina, iubirea și pacea lui Hristos?... Fac ei din știință o putere, care să slujească binele omenirii, și din revelația și legea Domnului făclie picioarelor și lumină pe cărările vieții? (Ps. 118, 105)...

Cu adâncă amărăciune trebuie să constatăm, încăodată, că înțelepciunea lumii este falimentară. Știința a devenit o forță atotputernică; progresul civilizației este uimitor, dar omul a rămas de parte în urma perfecțiunii mașinilor. Niciodată înțelepciunea veacului acestuia (I Cor. 1, 19-21) n'a fost mai nebună ca astăzi, — când toate continentele pământului și-au declarat războiu, când templele păcii sunt pretutindeni închise, când trăim în plin războiu de omenirii cum n'a mai existat de când este istorie. S'a întâmplat ca niciodată ce spune Mântuitorul în Evanghelie: „Se va scula neam peste neam și împărăție peste împărăție și va fi foamete și ciură și cutremure și tulburări pe alocurea“ (Mt. 24, 7-8; Mc. 13, 8)... În loc să asculte de Ingerul Păcii, să urmeze pe Hristos și să trăiască după Evanghelie, cum învață Biserica, învățații și bogații lumii au zidit fabrici de armament și au descoperit tot felul de arme ucigătoare; în loc să facă din arme fiere de plug și din fiecare suflet un tron al Dumnezeirii, un

sălaș în care să se nască Mântuitorul, au tot ascuțit la săbii... Răutatea, lăcomia, dușmănia, ura și peste tot egoismul au crescut atât de mult, încât îți vine să crezi că omul nu mai este în stare de niciun progres moral.

Mulți se vor cutremura de starea aceasta, dar nimeni să nu se teamă, nici să nu dispereze, căci nu credința creștină se clatină. Revelația nu se schimbă!... Știința și-a revizuit multe ipoteze și teorii; religia creștină nu și-a schimbat nicio dogmă, revelația niciun adevăr... Nu!.. Tot *ce-i putred se clatină*. Dă faliment ateismul, egoismul, materialismul. Să dărâmă, se spulberă și ard, ca în Sodoma, planurile și idealurile oamenilor fără suflet și fără Dumnezeu, — tot ce s'a clădit pe nisip și în furtună, în loc să se clădească pe pace și pe temelii de piatră. Se vedește din nou, a suta și a mia oră, valoarea luminătoare, sfințitoare și mântuitoare a religiei creștine, și în acelaș timp se dă pe față *știința cea mincinoasă* (I Tim. 6, 20; Tit. 1, 15), pseudoshiința și cultura falsă. Omenirea își ispășește toate greșelile pe pielea ei proprie. Își plătește necredința cu necredință și răutatea cu răutate. Ca și criminalul în temniță, nu plătește păcatele nimănui, ci numai pe ale sale.

Peste știința necredincioșilor, care socotindu-se înțelepți au nebunit (Rom. 1, 22), peste ruinele unei civilizații care se dărâmă singură și peste mizeria unei omeniri păgânizate, se arată din nou Mântuitorul și se aude din nou — grozav de muștrătoare — cântarea îngerească de chemare la pace și iubire: „Mărire îtru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire“ (Lc. 2, 14). Câtă revărsare de pace și fericire nu ar fi fost în lume, dacă omenirea ar fi ascultat și urmat Evanghelia cu sinceritate și religiozitate?!..

Lecții și pășanii istorice ne chiamă la pocăință, ne chiamă să ne întoarcem la știința magilor, la știința care se roagă, se închină, slujește lui Dumnezeu; la altarele părăsite și la înțelepciunea religiei mântuitoare, *la credință*. Credința e puterea care stă la temelia științei și moralei, a culturii și a caracterului, a cunoașterii și a virtuții, neasemănat mai mult decât știința. Din credința religioasă se nasc idealurile și curg virtuțile morale și sociale. Fără credință nu este viață morală curată; fără credință sufletul e lipsit de elan, conștiința răspunderilor e adormită, suferința e fără nădejde și toată viața e tristă, ca un cimitir. Necredinciosul e „ asemenea valului mării care se aruncă și se învalue de valuri“ (Iac. 1, 6), veșnic nestatornic și neliniștit. Știința fără credință este ca trupul fără suflet, ca un atelier fără lumină, ca un om fără conștiință, un monstru. Credința

creștină, religia, e razimul și tăria vieții. Necredința științei e crimă și moarte, Moloh care și ucide copiii. Tradiția spune că degetul lui Toma necredinciosul, care a atins coasta lui Iisus, ar fi rămas pentru totdeauna roșu de sânge, cum rămân stropite cu sânge mâinile și hainele ucigașilor. Ceea ce vrea să însemneze că credința este un omor, o crimă, un atentat la viața și desăvârșirea sufletului omenesc; e înșasi moartea sufletului, moartea fericirii, moartea păcii dintre oameni și dintre neamuri.

Sosit-a vremea reculegerii, ziua și sărbătorirea păcii...

Cum ați venit la Crăciun, veniți — fraților iubiți — totdeauna în casa mării lui Dumnezeu, ca să primiți lumină și har, înțelepciune, mântuire și binecuvântare.

Veniți închinători simpli, ca păstori;

Veniți învățați evlavioși și adoratori darnici, ca magi;

Veniți credincioși aprinși, ca apostolii;

Veniți rugători smeriți, ca păcătoșii;

Veniți în cântece de slavă, ca îngerii;

— „Veniți să ne închinăm și să cădem la Hristos.

Mântuește-ne pe noi, Fiul lui Dumnezeu, cel ce te-ai născut din Fecioară, pe noi cei ce îți cântăm: Aliluia“.

Temeiurile luptei de azi a României

I.

Lupta pe care o poartă astăzi România, este o luptă pentru viața spirituală a neamului și pentru existența totalitară a Statului. Luptăm din două porunci: dintr-o poruncă a lui Dumnezeu și dintr-o poruncă a neamului. În lupta aceasta se împlinesc legea noastră. Ea este efortul spiritului nostru spre altceva decât lupta în sine. Nu este o luptă politică, fiindcă nu politicul ca tip de perfecție socială face sensul vieții românești, ci mântuirea. Și, ea, e limitată în perspectiva spirituală a creștinismului. Destinul românesc nu e politic, ci spiritual: național-religios.

„Cu toate că România a ieșit din războiul mondial cu unitatea etnică realizată în forme politice, viața românească de 20 ani încoace, are înfățișarea unei continue și puternice frământări, determinată pe de o parte de nevoia unui echilibru interior, iar pe de altă parte de nevoia unei încadrări în ritmul internațional“ (Ni hitor Crainic: „Viața spirituală în România de azi“. „Gândirea“ Nr. 10, Dec. 1940, pag. 633). Acest îndoit sbucium, pe care îl trăiește România, și a primit cea mai accentuată expresie în lupta de azi. „Marea și încordată frământare, e lupta pentru cucerirea unui echilibru interior al vieții naționale și pentru o nouă încadrare a statului în viața europeană“ (Idem, pag. 635). Pentru acest fapt, România trebuie să-și dobândească o fizionomie spirituală. Noua fizionomie pe care și-o caută

România, mi se pare a fi exprimată în formula totalitară. Dar totalitarismul „nu e o formă, ci o esență a personalității naționale, un mod specific de a fi și de a se manifesta“ a neamului.

Totalitarismul nu e o formulă de politică pură. Definiția lui conține toate caracterele vieții, toate modurile ei de manifestare — și mai ales esențialul ei: spiritualul.

În totalitarism — e drept — sunt multe interese politice și economice, dar sunt și — mai ales — mari idealuri sociale și spirituale.

Între spiritualitatea națională și între totalitarismul statal există un raport de reciprocitate de existență. Prin nimic nu-i atât de asigurată viața neamului, ca prin statul totalitar și prin nimic nu-i atât de garantată existența statului, ca prin viața spirituală a neamului.

Unul fără altul nu poate exista: nici Neam fără Stat, nici Stat fără Neam.

Noi știm că misiunea istorică pe care România și o împlinesc în lupta ei de astăzi, are temeiuri suficiente: geografice, istorice, economice, politice, sociale, spirituale, morale și religioase. To mi de aceea, poporul românesc întreg, trebuie să fie lămurit „asupra unei misiuni permanente a neamului nostru“, și hotărât să caute posibilități de împlinire. Altfel va fi mereu amenințat de cea mai grozavă primejdie din câte poate cunoaște istoria.

Să privim pe rând, toate aceste temeiuri.

1. Geografice: Neamul este o unitate, o ființă și ca atare, are un loc, un spațiu al lui. În acest loc trăiește într-o intimitate străveche cu natura: frate cu izvorul și cu codrul; cu „râul și cu ramul“; cu relieful și cu clima; — cu tot ce are caracter geografic în acest spațiu. Obișnuit în el, și cu organismul adaptat condițiilor geografice ale acestui spațiu, n'ar mai putea trăi ca aci, nicăiri. El a fost dat nu ca să fie părăsit, ci păstrat pentru totdeauna.

2. Istoric: Omenirea trăiește prin neamuri. A te ridica împotriva neamurilor înseamnă a încerca și a comite un atentat monstruos împotriva omenirii. Neamurile sunt realități istorice, cu destine și cu voințe proprii, nu le poți nesocoti viața specifică. Au personalitatea lor. A le sili să renunțe la ea, însemnează a le sili să accepte moartea.

3. Economice: În comunitatea de destin, care e neamul, înșii trăesc și-și asigură existența prin libertatea muncii și a proprietății individuale. În aceste două lucruri sunt satisfăcute și demnitatea omenească și interesele insului și ale comunității întregi.

4. Politice: Totalitarismul, concepția pe care o împărtășește România de azi, e aceea care-i asigură toate interesele și toate realizările la care e chemată prin destin.

5. Sociale: Omenirea e constituită din trei realități sociale: individul, familia și neamul. Formele în care își manifestă activitatea sunt categoriile de muncă, nu clasele sociale. Nu există clase sociale. Oamenii toți sunt semeni unul altuia: cu aceeași demnitate, cu aceeași libertate; cu aceleași datorii împlinite, cu aceleași drepturi câștigate. Fiecare ins poate alege categoria de muncă, potrivit aptitudinilor sale. Ordinea ierarhică a realităților sociale e con-

ormă intereselor și valorii lor: neam, familie, individ. Și în această ordine primează.

6. **Spirituale:** Partea esențială a omului e spiritul. Nația, fiind o comunitate de destin, e și o comunitate spirituală. E o conștiință a comunității; — a comunității de viață. „Viața este spiritul și spiritul este îndeplinirea vieții; spiritul este în om, îndemnul spre un ideal de societate mai bună și de conștiință mulțumită. Spiritul este ființa sub aspectul adevărului, binelui, frumosului, el se recunoaște în noi sub acest aspect; el este conștiința ființei în această formă de superiorizare; el este voința de a perfecționa această formă neconținut; el este sieși resursa și legea sa; el este efortul spre o libertate mărinând în cadrul aparent al unei necesități ce l oprimă; evoluția umanității deci, dacă umanitatea nu vrea să piară, trebuie să fie o ascensiune a spiritului” (Loisy. Citat după I. Lăncrăjan: „Incerări de reabilitare a gândirii creștine medievale”, pag. 64)

Nația e spirit și se manifestă în limbă, în datini și în credință, — în tot ce constituie tradiție. Acolo e viața, în tradiție. „Neamul trăește din fântânile trecutului său” (Gr. Popa).

7. **Morale:** Oamenii — inși și neamurile — trăesc în conștiința de sine. Dar această conștiință nu și are izvorul în om, ci în Dumnezeu. Noi trăim în conștiința de creaturi ale lui Dumnezeu. El a creat și conștiința în noi. Trăim sub „cenzura transcendentă” a lui Dumnezeu. Ne obligăm la raporturi de frățietate cu toți oamenii și respectăm ființa fiecăruia. Dar așteptăm același lucru față de noi, dela toți. La din contră, luptăm pentru aceasta. Cu mijloacele pe cari le aleg adversarii. Nu pentru distrugerea lor, ci pentru convingerea lor.

8. **Religioase:** Noi trăim în religia creștină. Prin ea ni s'au împărtășit de către Dumnezeu adevăruri cari sunt de primă necesitate vieții noastre, și la cari nu puteam ajunge singuri.

Religia noastră este un raport viu și reciproc între Dumnezeu și noi. O legătură reală, nu închipuită. Religia noastră este „un conglomerat de acte de cunoaștere, de simțire și de voință” (Irineu Mihăilescu, Mitropolitul Moldovei).

Creștinismul, religia noastră, aduce în conștiința noastră „ideea de creațiune, necunoscută celor vechi. În legătură cu această idee a creațiunii, în universul creștin i se statornicește omului un rol excepțional — fiind podoaba creațiunii însăși, — acela, de a se realiza pe sine într'o personalitate” (I. Lăncrăjan: Op. cit. pag. 131).

Neamul nostru ține la legătura dintre Dumnezeu și om ca prin ea să-L poată avea prezent în mijlocul lui și în inima lui. Căci „acolo unde nu e Dumnezeu nu e deloc omul” (Nicolae Berdiaeff). Acolo e fiara. Acolo e degradarea omeniei și gradarea dobitociei. Și, prin aceasta, dispariția.

Gh. Moțiu

Despre ce să predicăm?

În ziua II de Crăciun să vorbim despre familia creștină.

Crăciunul este ziua nașterii Intemeietorului religiei creștine și sărbătoarea familiei creștine;

e ziua păcii și a bucuriei, sărbătoarea îngerilor și a colindătorilor, a părinților și a copiilor.

Niciuna dintre sărbători nu aduce atâta pace și bucurie, atâta vrajă și cântec, atâta însuflețire și voie bune în familie, ca sărbătoarea nașterii Domnului.

— „Iată vă vestesc bucurie mare, care va fi pentru tot poporul” (Lc. 2, 10). E bucuria mântuirii (Ps. 50, 13), bucuria că s'a născut Om în lume (In 16, 21), Mântuitorul (Mt. 1, 21; Lc. 1, 47; 2, 11).

Bucuria acesta o cuprind: și o vestește înainte aproape cu o lună o cântare din Mineiu (3) Nov. Laude), închinată Maicii Domnului:

— „Primește Vifleeme pe mitropolia lui Dumnezeu. Că lumina cea neapusă vine să o nască întru tine. Îngeri minunați-vă în cer! Oameni preamăriți pe pământ! Magi dela Persida iatreit mărit dar aduceți! Păstori fluerând cântare sfântă cântați! Toată suflarea să laude pe făcătorul a toate”.

În atotînțelepciunea Sa, Dumnezeu a ales pentru întruparea Fiului sâmul mamei ca a'tar și familia ca loc de creștere în har și înțelepciune (Lc. 2, 52). Familia este cel mai bun cămin, cea dintâi și cea mai binecuvântată școală, când arde pe vatra ei focul sfânt al virtuților religioase și morale. Dar familia poate să fie școala cea mai blestemată, când de pe vatra ei se aprind și se răspândesc viciile și fărădelegile.

Dacă se spune că fiecare om poate să fie sau un stâlp de biserică sau un stâlp de cârciumă, apoi acest lucru este adevărat mai ales dacă ne gândim la creșterea bună sau rea, care se dă copiilor în familie.

Iată, astăzi și totdeauna, stau față în față familia sfântă în care crește Iisus și familia lui Irod, în care se clocesc toate patimile și se săvârșesc toate nelegiuirile. Una e familie binecuvântată, cămin al fecioriei, al nevinovăției, al rugăciunii, al dușiei, al bucuriei și a tuturor harurilor și virtuților. Ceealaltă e familie blestemată, cuib al nelegiuirilor, al desfrâului, al beției, al jocului vinovat, al petrecerilor, al uciderilor și a tuturor viciilor. Una e familia creștină, ceealaltă e familia păgână.

Familia creștină e școala virtuților, în care se învață mai întâi religia; este o mică biserică în care se slujește Domnului (Iosua 24, 15). Casele în care nu mai este duh creștin, duh de aghiasmă și de busuioc, de cruce și icoană, sunt case de fii pierduți, în care a pătruns fumul înăbușător al casei lui Irod.

Familia creștină e căminul moravurilor simple dar aspre, cum era casa bătrânului și drepțului Iosif, în care a crescut și s'a întărit în duh pruncul Iisus (Lc. 2, 40); e casa în care se învață și se respectă religia și morala, obiceiurile

strămoșilor și datoriile față de oameni, față de societate, Biserică și Dumnezeu, cum s'au învățat și respectat în casa dulgherului din Nazaret, unde părinții și copilul nu cercetau cu stințenie numai casa închinată Domnului din localitate, dar în fiecare an se duceau la Ierusalim de sărbătoarea Paștelui (Lc. 2, 41).

Ce educativ și frumos exemplu de respect față de porunci și de grijă pentru creșterea religioasă a unui copil: Să faci în fiecare an drumul dela Nazaret la Ierusalim ca acolo toți membri familiei să simțească fiorii bucuriei, să vadă podoabele templului și să asculte cu pietate slujbele divine și cuvintele Scripturii?!.. Să te supui la greutatea unui drum de zeci de kilometri, numai de dragul înălțării și desfătării religioase!.. Un astfel de copil nu putea să fie decât *lumina și slava neamurilor* (Lc. 2, 32).

Părinții care dorm în vremea Liturghiei, părinții care n'au nicio grijă de sufletul religios al copiilor, părinții care nu-și iau osteneala să facă măcar câțiva pași ca să-și însoțească de mână copiii la biserică, sunt părinți păgâni, părinți vinovați, părinți răspunzători de toate năravurile rele ale societății; sunt părinți osândiți și de legile oamenilor și de legile lui Dumnezeu. Aceștia nici nu mai sunt părinți, ci Irozi ucigaători de copii, stricători de moravuri, călcători de legi și dărâmatători de case și așezăminte sociale. Copiii lor sunt ca și copilul nelegiuit al Agarei; „ca un *asin sălbatec*; mâna lui va lovi în toți și mâna tuturor va lovi în el” (Fac. 16, 12).

Oamenii au întrebat de mult și au căutat mereu: unde se poate afla maximum de fericire pe pământ și răspunsul a fost, este și va fi acesta: — În familie!..

Familia este *casa părintească*, cu dorurile și amintirile ei, cu copilăria și învățăturile ei, cu binecuvântările și uneori, vai, cu blestemele ei.

O familie sănătoasă într-o societate este ca și o celulă sănătoasă într'un organism. Când celulele se îmbolnăvesc se îmbolnăvește corpul întreg și se pune în primejdie trupul întreg. Așa e și viața socială: când familia e sănătoasă și societatea e sănătoasă; când sămânța descompunerii a intrat în familie, toată viața publică e primejduită. — Familia creștină este celula cea sănătoasă, chiag și fundamentul unei societăți.

Dar o astfel de familie nu poate trăi, crește și înflori, fără cultul tradiției, fără respectul religios și fără asprimea disciplinei morale.

Încă înțeleptul Solomon dădea copiilor sfaturi ca acestea:

— „Fiule, păzește legea tatălui tău și nu uita învățătura mamei tale... Că povata este sfernic și legea lumină, iar sfatul și învățătura sunt calea

vieții” (Prov. 6, 20—23; 1, 8—9). — Ține legea, ține poruncile (Mt. 19, 17), ține tradiția casei părintești, fără pată și fără vină (I Tim. 6, 14). Este o singură *lege: religia*, legea dumnezeiască moștenită dela strămoși. Copiii care nu ascultă de părinți sunt *copii răi*. Răi sunt toți moștenitorii care nu respectă legea strămoșilor și nu execută testamentul părinților.

Fiule, ține legea părinților și vei fi binecuvântat. Nu uita că „binecuvântarea părintească n'o înneacă nici apa și n'o arde nici focul” (N. Iorga). În schimb „blestemul părinților e ca piatra muniilor, cade greu” (Prov. rom.).

Fie acest Crăciun prilejul întoarcerii la tradiția sfântă a vieții familiare creștinești, astfel ca

Nașterea lui Hristos
Să ne fie de folos.

Colinde

In patru colțuri de lume...

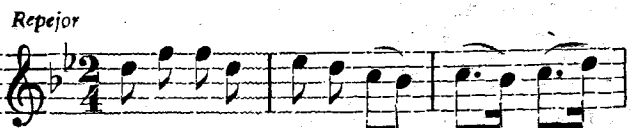
Colind vechi popular din com. Moroda-Arad.

Impărat ș-al nostru nume	—	Florile dalbe	—	bis
Când vom me la judecată		" "		"
Judecata-i sprinte-ă tare		" "		"
Care om e păcătosu		" "		"
Cade de pe pun e josu		" "		"
Cum căzu, căzu p'o peatră		" "		"
Numai vede lumea 'ndată		" "		"
Nici cheile raiului		" "		"
Nici cartu botezului		" "		"

Sus în poarta Cerului...

Colind vechi popular din com. Moroda-Arad.

Sus în poarta Ce ru lui Domn Domn
Șa de Maica Domnului " "

ș'a nost Domn, sus în poarta Ce-ru-lui.
Șa-de Maica Domnu-lui.
Ea șede-a și tot plângea, Domn Domn ș'a nost Domn —
Ea șede-a și tot pângea
Vine-un inger și-o întreabă, Domn Domn ș'a nost Do nn —
Vine-un inger și o ntreabă.

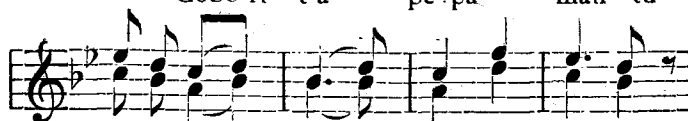
De ce plângi măicuță dragă, Domn Domn ș'a nost Domn-
De ce plângi măicuță dragă
Da tu dragă cum n'aș lărgi Domn Domn ș'a nost Domn-
Da tu drăgă cum n'aș plângi.
Că oamenii când se scoală, Domn Domn ș'a nost Domn-
Că oamenii când se scoală,
Nici pe față nu se spală, Domn Domn ș'a nost Domn-
Nici pe față nu se spală.
Și se duc la făg'dău, Domn Domn ș'a nost Domn-
Și se duc la făg'dău.
Suduind pe Dumnezeu, Domn Domn ș'a nost Domn-
Suduind pe Dumnezeu.

Coborit-a, coborît...

Colind vechi popular din com. Prunișor-Arad.

Cobo-ri - ta Co-bo - ri - tu
Cobo-ri - ta pe-pă - mân - tu

Cobo-ri - ta Co - bo - ri - tu
Cobo-ri - ta pe - pă - mân - tu.

Co-lin dă-mu - i Doamne.
Co-lin dă mu - i Doamne.

Dumnezeu cu Sfântu Petru - Colindăm u i Doamne - bis

Luară-se duseră se	"	"	"
În mijlocul satului	"	"	"
La casa bogatului.	"	"	"
Bună ziua omeni mariu	"	"	"
Mulțămim vouă mișeu.	"	"	"
Aveți prânzul să ni-l dați?	"	"	"
Avem prânzul să vi-l dăm	"	"	"
Dar prânzul nost nu-i de voi	"	"	"
Ci de oameni mari ca noi.	"	"	"
Luară se duseră se	"	"	"
La marginea satului	"	"	"
La casa săracului.	"	"	"
Bună ziua omeni mariu	"	"	"
Mulțămim vouă mai mariu	"	"	"
Dați prânzul să ni-l dați?	"	"	"
Dați prânzul să vi-l dăm	"	"	"
Dar prânzu nu ni s'ajuge	"	"	"
Om me ge 'n vecini ș om ad ige.	"	"	"
Luară se duseră-se	"	"	"
Până'n poarta iadului.	"	"	"
Ia te sue Petre, sue	"	"	"
Pe umărul meu cel stângu	"	"	"
Să vezi bogatu în iadu.	"	"	"
Luară-se duseră se	"	"	"
Până'n poarta raiului.	"	"	"
Ia te sue Petre, sue	"	"	"
Pe umărul drept al meu	"	"	"
Să vezi săracu în raiu.	"	"	"

Pe calea din raiu ..

Colind vechi popular din com. Moroda-Arad.

Potrivit

Pe ca - lea din ra - iu Dom-nului
Me-re ci - ne me-re " " "

nos - ru pe ca - lea din raiu.
" " me-re ci - ne me-re.

Mama lui Ioan,	Domnului nostru,	bis
Ș cu a lui Todor	"	"
Deteră a întreba	"	"
N-ați văzut văzutu	"	"
Pe-un fiu micuțu	"	"
Noi nu l-am văzut	"	"
Chiar să l fi văzut	"	"
Nu l-am cunos ut.	"	"
L-ați putut cunoaște	"	"
Pe deget mai mic	"	"
Inel aurit	"	"
Pe deget mai mare	"	"
Inel în ch p are.	"	"
B'asa l-am văzut	"	"
Mănăstiri făcând	"	"
Prunci mici botezând	"	"
Tineri cunună d	"	"
Bătrâni îngropând.	"	"

Colo'n valea Galileiei...

Colind popular din com. Prunișor-Arad.

Rar

Co-lin va - lea Ga-li - le - iei, Co - lin -

- dă, co lin - dă Doamne.

Șade un Grangure plângând,	Colindă,	colindă	Doamne
Ș așa plânge de cu jale	"	"	"
Că se lasă codru'n vale	"	"	"
Ș așa plânge de cu foc	"	"	"
Că se lasă codru'n jos.	"	"	"
Maica Precistă'l ntreabă	"	"	"
Ce stai așa supărat?	"	"	"
Cum să nu fiu supărat	"	"	"
Când numai un pui avui	"	"	"
Ș pe acela mi-l pierdui.	"	"	"
Nu te teme nu-i pierdut	"	"	"
Că-i la poarta raiului	"	"	"
Ș judecă suflete.	"	"	"

Culese și puse pe note de
Avram Petric
student în teologie.

Informațiuni

■ **Sfințire de biserică.** Duminică în 13 Dec. 1942 a fost sfințită biserica renovată din parohia Nadăș. Slujba sfințirii a fost oficiată de P. C. Prot. C. Turicu delegatul P. S. S. Părintelui Episcop Andrei, asistat de P. C. Prot. A. Adamoviciu al Siriei, și de Preoții I. Nica Luguzău, A. Moise-Șilindia, M. Munteanu-Camna și Tib. Chereșlădan parohul locului.

La priceasnă a vorbit Păr. T. Chereșlădan, Prot. C. Turicu și A. Adamoviciu.

Răspunsurile liturgice le-a dat corul școlii primare condus de d-na directoare Stăvaru.

Intre binefăcătorii bisericii din Nadăș este și dl ad. Dr. E. Micloși, deputat eparhial, care pentru podoaba Casei Domnului a făcut donații în valoare de câteva zeci de mii lei, pe lângă masa la cantina școlară oferită participanților la sfințirea bisericii.

■ **„Munca“** a fost subiectul meditației a patra pe care Păr. P. Deheleanu a ținut-o la Arad.

Munca este înșasi viața, — a început P. C. Sa. În muncă omul își imprimă personalitatea sa. Departe de a fi câștig, marfă sau afacere, munca este una dintre condițiile progresului.

La origine, munca este din raiu. E un titlu de nobleță pe care îl pot primi toți oamenii. Proccii și apostolii sunt osmenii muncii. Iisus Mântuitorul prețuește munca prin învățătura și exemplul vieții sale.

Munca este caracteristica vieții; pasivitatea este caracteristica morții.

Nimic nu poate arăta vrednicia omului, ca munca, atât în fața semenilor cât și în fața lui Dumnezeu. În muncă omul este colaboratorul lui Dumnezeu.

Munca are un foarte important rol pedagogic, și în școală și în viață. Școala activă e școala muncii; popoarele care muncesc mai mult sunt cele mai înaintate în cultură și civilizație.

Progresul e condiționat de muncă.

Necesitatea muncii se constată încă dela copii. În ei abundă energia, viața. Munca lor e jocul; prin el se pregătesc pentru munca de mai târziu.

Pasionându-se pentru sport, omul intelectual de astăzi s'a întors la copilărie. Dar sportul nu e muncă, ci un surogat al muncii; cel mult poate să fie o pregătire pentru munca adevărată.

O civilizație rău înțeleasă a înlocuit munca omului prin mașină și astfel a dus la comoditate și lene, dar nu la toate popoarele. Sunt popoare la care munca se bucură de un adevărat cult, iar lenea constituie o adevărată rușine.

Munca asigură omului o mare binefacere:

odihna, pauza în muncă. Dumnezeu a dat omului pe lângă datoria muncii și dreptul odihnei.

Repausul duminecal este o lege firească și dumnezeiască: 6 zile să lucrezi și a șaptea să te recreezi, să-ți faci programul minții de peste săptămână; să-ți faci rânduiala în muncă, rânduiala în ce ai făcut și vei mai face. Și Rusia Sovietică a trebuit să recunoască legea odihnei, dar nu după 6 ci după 5 zile, și în alt sens decât în restul lumii.

Povestea comorii ascunsă în vie ne arată că munca este o comoară și că pământul numai prin muncă își desvăluie înaintea noastră comoara bogățiilor sale.

■ **Premiul de virtute „Mavroyeni“** de 100.000 lei pe 1942 a fost votat de Academia Română tinărului M. Hai Burcea muncitor mecanic la Arsenalul aeronautic, domiciliat în București suburbana Tudor Vladimirescu. Dsa e un tinăr de 19 ani, care duce o viață cumpătată și luptă dărz cu greutățile vieții. Din salariul de 27 lei pe oră, întreține trei frați și o soră, rămași cu toți orfani de amândoi părinții.

Intrebat ce face cu premiul, M. Burcea a răspuns că din 15 mii își îmbracă frații și cu restul plătește din datoria pentru casa rămasă dela părinți, ipotecată pentru 165.000 lei.

Predarea premiului s'a făcut în ședința publică a Academiei, Duminică în 13 Dec. 1942.

După raportul citit de P. C. S. Pă. N. Popescu, dl I. Simionescu președintele Academiei Române a predat premiantului banii și l-a sărutat pe amândoi obrazii.

■ **Instalarea I. P. S. S. M tropolitului Visarion Puiu** de șef al Misiunii ortodoxe din Transnistria s'a făcut în 6 Dec. c.

Festivitatea s'a desfășurat în Catedrala din Odesa, în prezența dlui prof. Gh. Alexianu, guvernatorul Transnistriei, a reprezentanților autorităților civile și militare și a unor mii de creștini drept credincioși.

■ **Arhiepiscopia Bucureștilor** și-a înnoit echipa consilierilor referenți. În urma demisionării P. CC. Al. Nicoreanu și Ch. Popescu, I. P. S. S. Patriarhul Nicodim și-a ales următorii sfințici:

P. C. Protosinghel I. Gafton consilier referent la secția administrativă;

P. C. Pr. D. Fecoru la secția culturală și P. C. Pr. N. Cosma la secția economică.

Noii consilieri au depus jurământul în 7 Dec. c.

Dintre ei, P. C. I. Gafton intrând în tagma călugărilor, cu numele Iosif, va fi sfințit de Arhiepiscop pe seama Sfintei Patriarhii.

Păr. Al. Nicoreanu, fiind demisionat și dela președinția Asociației Generale a Clerului, a fost

înlocuit cu P. C. Pavel Cuciujna, protopopul Orheiului, fost vice-președinte al Asociației Clerului și unul dintre cei mai distinși clerici basarabeni.

■ **DI Gh. Moțiu**, distinsul publicist arădan și colaborator al revistei noastre, a ținut în cadrele „Astrei”, Joi în 3 Decembrie 1942, o foarte interesantă, condensată și temeinic gândită și documentată conferință, în sala de expoziții dela Palatul Cultural din Arad, despre „Temeiurile luptei de azi a României”.

Pentru valoarea și actualitatea ei o vom publica în numerile viitoare ale Bisericii și Școlii.

Tot în cadrele Astrei, Joi în 10 Dec. c. a conferențiat în acelaș loc P. C. *Frot. F. Codreanu* despre „Eugenia creștină”, subiect iarăși de mare importanță și actualitate, asupra căruia vom reveni.

Nr 5472/1942.

Comunicate

Pentru ocrotirea fiilor Țării, cari și au vărsat sângele pentru reîntregirea hotarelor, Domnul Mareșal Ion Antonescu, Conducătorul Statului, a hotărît clădirea unui impozant „Palat al Invalizilor”, în care vor fi adăpostiți și îngrijiți, în condițiuni optime, toți mutilații Eroii, cari, dacă ar fi lăsați fără aceasta asistență, ar fi expuși să-și ducă restul zilelor în condițiuni umilitoare și degradante.

„În acest palat fiecare grup de mutilați își va avea apartamentele sale special amenajate. Camerele, obiectele necesare uzului zilnic, băile, scările, ascensoarele, manip. larea ușilor și a ferestrelor, toate vor fi echipate cu instalații electrice, mecanice, acustice sau optice, pentru a putea fi acționate de oricare mare mutilat, astfel încât să simtă cât mai puțin lipsa ochilor, a mâinilor sau a picioarelor. O secție specială se va ocupa cu reeducarea invalizilor și pentru ca aceștia să aibă timpul și spiritul ocupate, vor avea posibilitatea să muncească aci – cât de neînsemnată ar fi munca lor. Se vor crea astfel birouri, ateliere, ferme, exploatari agricole, etc...”

Suntem convinși că toată suflarea românească este și va fi pătrunsă de însemnătatea și va înțelege largă umanitate a acestei înfăptuiri și nimeni nu se va substra de la îndatorirea morală, de a-și da contribuția cât mai generoasă, pentru ridicarea și apoi întreținerea acestui „Templu al Recunoștinței Naționale”.

Cu mericii Preoți sunt invitați să țină cuvântări în biserici și să îndemne poporul să subscrie pentru „Palatul Invalizilor”, premergând ei cu exemplu, subscriind fiecare – cel puțin – 10% din salariul lor lunar.

Sumele de bani vor putea fi trimise fie prin C.E.C

dela fiecare oficiu poștal, în contul Nr. 12.605, sau prin mandat postal, pe adresa Palatul Invalizilor, București, str. General Angelescu Nr. 140.

Despre rezultat, la o dată ulterioară, Ni se va raporta prin oficiile protopopești.

Arad, la 14 Decembrie 1942.

† Andrei
Episcop.

1-2

Nr. 5019/1942.

P. C. Păr. Protopopi și C. Păr. Preoți sunt invitați a trimite Consiliului Central Bisericesc, dacă nu au trimis până în prezent, pe adresa: București III, str. Maria Rosetti Nr. 63:

1. Abonamentul la revista „Biserica Ort. Română” și
2. sumele incurse la fondurile:

a) Obolul Crucii și

b) Sf. Marele Mir.

Arad, în 9 Decembrie 1942.

† Andrei

Episcop.

Traian Cibian

consilier, referent eparhial.

Nr. 5475/1942.

Aducem la cunoștința C. Păr. Preoți, pentru conformare, că pentru a li-se acorda *ajutorul de naștere și ajutorul familiar*, pentru copiii nou născuți, vor înainta cereri *separate* către Onoratul Minister al Cultelor, timbrate cu timbru de 10 lei.

La cererea pentru acordarea ajutorului de naștere *vor anexa extrasul de naștere* dela oficiul stării civile a nou născutului și o *declarație* semnată de mama copilului că nu ocupă nici o funcțiune retribuită de Stat, județ sau comună, *timbrată cu timbru de 10 lei fiscal și certifi-cată de Primăria comunală.*

La cererea pentru *ajutorul familiar se anexează extrasul de naștere* dela oficiul stării civile. În cerere se va arăta *al cătelea copil minor în viață* este copilul pentru care se cere ajutorul familiar.

Arad, în 9 Decembrie 1942.

† Andrei

Episcop.

Traian Cibian

consilier, referent eparhial.

Nr. 5486/1942.

Atragem atențiunea Oficiilor noastre protopopești și parohiale, că termenul pentru *înaintarea – spre aprobare – a bugetelor* tractuale și parohiale, *pentru anul financiar 1943/44, este dela 1-31 Ianuarie 1943.*

Consiliul Eparhial.

Nr. 5162/1942.

Ierodiaconul Nifon Ciobotaru dela sf. Mănăstire Vorona, jud. Botoșani, a fost exclus din monahism.

Arad, la 30 Noembrie 1942.

Consiliul Eparhial.